

NORSK BUHUNDKLUBB
Stiftet 1939 - Tilsluttet Norsk Kennel Klubb

Regler og retningslinjer for avl av norsk buhund

Vedtatt av årsmøtet 25. mars 2023

Revidert etter årsmøtevedtak 22. mars 2025

1. Overordnet mål for rasen

Avlsarbeidet har som mål å utvikle en bærekraftig populasjon av friske og rasetyperiske hunder med et funksjonelt eksteriør i samsvar med rasestandarden, gode bruksegenskaper og et rasetyperisk gemytt. Det er svært viktig med god genetisk bredde i avlen, uten at det går på bekostning av de overnevnte punktene.

2. Generelle regler og retningslinjer

- Alle som driver oppdrett av norsk buhund skal overholde Mattilsynets Forskrift om avl av hund, [NKK's Etiske grunnregler for avl og oppdrett](#) og NKKs regler for registrering av hund, samt drive sitt oppdrett i overensstemmelse med NKK's avlsstrategi og avlsprogram.
- Hunder som benyttes i avl skal være klinisk friske, ha et rasetyperisk eksteriør og godt temperament.
- Oppdrettere forplikter å sette seg inn i NKKs avlsprogram og NBK sine regler og retningslinjer for avl.
- Oppdretter er forpliktet til å gi informasjon til valpekjøper om eventuelle raserelaterte helseutfordringer hos valpenes foreldre og deres nære slektninger.
- Kull som skal stå på NBKs valpeliste skal følge klubbens avlsregler. Oppdretter må være medlem av NBK.
- Alle oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å gjennomføre HD-undersøkelse og øyelysning av sine hunder, i henhold til anbefalingen for rasen. Dette er viktig for videre avlsarbeid. Kjent HD-status hos flest mulig hunder er en forutsetning for utarbeidelse av en sikker HD-indeks. Det oppfordres til at oppdrettere tar inn i kjøpsavtalen at valpekjøper skal røntgenfotografere hunden for HD og at hunden skal øyelyses.

Alle som oppdretter norsk buhund oppfordres til å følge de avlsreglene som er angitt nedenfor. Dersom en oppdretter unntaksvis og av helt spesielle årsaker som har betydning for deres videre avlsprogram finner det nødvendig å gå utenfor en av de angitte reglene, kan dette unntaksvis aksepteres. Det er en forutsetning at oppdretter holder kontroll over videre bruk av hundene i avl. Kull som ikke oppfyller klubbens avlsregler, vil ikke bli formidlet gjennom klubbens valpeformidling.

Det bør være en selvfølge at oppdrettere evaluerer resultatet av eget oppdrett samt resultater etter hannhunder de planlegger brukt i avl og deres nære slektninger, og selekterer sine hunder og kombinasjoner på bakgrunn av resultatene. Bruk av hannhunder bør spres over tid, slik at avkommene kan vurderes før hunden får mange kull.

Det oppfordres til ikke å gjenta kombinasjoner, med mindre det er bare én valp.

Oppdrettere som ønsker råd og veiledning oppfordres til å kontakte avlsrådet i god tid før tispene skal pares.

2.1. NKKs spesifikke regler for registrering av norsk buhund

For å få registrert valper av rasen norsk buhund i NKK, gjelder følgende spesifikke krav til helseundersøkelse:

- Valpenes foreldre må være røntgenfotografert for HD ved minimum 12 mnd alder. Røntgenbildene skal sendes NKK for avlesning og resultatet registreres i NKKs database. Norske hunder skal HD-røntges og avleses i Norge. Avkom etter hunder med sterk grad HD (eller AD eller patellaluksasjon) registreres med avlsforbud (dette gjelder alle raser).
- Valpenes foreldre må være øyelyst av autorisert øyelyser. Øyelysningen må være foretatt maksimum 12 mnd før paring. Dersom en hannhund er øyelyst én gang etter 9 års alder, bortfaller kravet om at øyelysningsattesten kun er gyldig i ett år for at hunden skal kunne brukes i avl.
- Norskregistrerte hunder skal øyelyses i Norge og resultatet registreres inn på ECVO-skjema av autorisert øyelyser som har utført undersøkelsen.

For alle raser gjelder at hannhunder som brukes i avl må ha testiklene på normal plass i pungen. Dette kontrolleres av dommeren på utstilling. For hunder som ikke er utstilt, må det leveres en testikkelattest til NKK, underskrevet av veterinær, ved registrering av valpene. (Se også pkt 6 i reglene nedenfor.)

For øvrig henvises til NKKs Regler for registrering av hund.

3. Helse

Pkt 4.1 i NKKs Avlsstrategi:

- Bare funksjonelt, klinisk friske hunder kan brukes i avl.
- Hunder som har nære slektninger med kjent eller mistenkt arvelig sykdom skal kun brukes i avl dersom de har svært gode rasetypiske egenskaper å tilføre rasen, og kan bare pares med en partner hvor det ikke er kjennskap til forekomst av samme sykdom i nær slekt.

3.1 Gemytt

Det er helt avgjørende for en buhund at den har et rasetypisk gemytt, slik som beskrevet i rasestandarden: «Djervt, energisk og vennlig gemytt.» Aggressive eller engstelige hunder skal ikke brukes i avl.

3.2 Hofteladdsdysplasi (HD)

- Avlshunder må ha kjent HD-status (se pkt 2.1), og skal fortrinnsvis ha diagnosen fri (A eller B).
- Hunder med diagnosen C kan kun brukes i avl dersom den pares med en hund som er fri for HD og summen av HD-indeks for de to hundene i kombinasjonen er minst 200 på paringstidspunktet.
- Hunder med diagnosen D eller E skal aldri brukes i avl.
- HD-indeks for hver av foreldrene skal fremgå av valpelisten for alle kombinasjoner.
  - Unntak: Dersom HD-indeks ikke foreligger, men hunden er fri for HD og pares med HD-fri hund

3.3 Øyelysning

- Avlshunder skal ha en godkjent øyelysningsattest som ikke er eldre enn 12 mnd på paringstidspunktet (se også pkt 2.1).
- [Avlsanbefalingene](#) er gitt ut fra resultatet av øyelysningen, og er i samsvar med anbefalingene fra Norsk Selskap for Veterinær Oftalmologi (NSVO):

- **Pulverulent Nukleær Katarakt** (PNK – «buhundkatarakt»):
Hund med PNK *kan kun* pares med hund som er fri for PNK.
- **Arvelig utviklingskatarakt** (varierende lokalisasjon – bakre pol, kortikal, nukleær):
Hunder med arvelig utviklingskatarakt skal ikke brukes i avl.
Unntak er hunder med fremre Y-sømskatarakt (*på attesten avkrysset enten som «Fremre Y-søm» eller «Other lens opacity: Suture line»*) Disse kan med forsiktighet brukes i avl hvis de ellers representerer gode avlsdyr. Hunder med fremre Y-søms katarakt skal kun pares med hund fri for tilsvarende katarakt.

Utover katarakt er det få kjente øyesykdommer hos norsk buhund. Dersom andre øyesykdommer blir diagnostisert, skal NSVO sine avlsanbefalinger følges – <https://nsvo.no/artikler/avlsanbefalinger>

3.4 Epilepsi

Det har forekommet noen tilfeller av arvelig epilepsi hos norsk buhund. Det som her omtales som epilepsi er idiopatisk epilepsi, dvs en tilstand hvor hunden har hatt minst to epileptiske anfall med minst et døgn mellomrom og veterinæren ikke kan påvise en underliggende årsak (som hodeskade, forgiftning, svulster i sentralnervesystemet eller andre tilstander). Avlsreglene er satt på bakgrunn av det vi per i dag kjenner til angående utbredelsen av sykdommen og NKKs Avlsstrategi pkt 4.1.

- *Hunder med epilepsi* skal ikke brukes i avl (se punkt 3 - Helse)
- *Eventuelle avkom etter hund med epilepsi* kan ha ett kull etter fylte 3 år. Avlsrådet skal kontaktes før paring for å forhindre hunden pares med hund fra en familie med kjent forekomst av epilepsi.
- *Foreldrene til hunder med epilepsi* tas ut av avl så snart epilepsi er diagnostisert hos et avkom.
- *Søsken av hunder som er mor eller far til hunder som har epilepsi* kan ha inntil to kull. Avlsrådet skal kontaktes før paring for å forhindre de pares med hund fra en familie med kjent forekomst av epilepsi. Hvis hundene allerede har hatt to eller flere kull, skal de tas ut av avl.
- *Søsken av hunder med epilepsi* kan ha ett kull etter fylte 3 år; dersom to eller flere hunder i samme kull har fått diagnosen epilepsi, skal ingen i kullet brukes i avl. Avlsrådet skal kontaktes før paring for å forhindre de pares med hund fra en familie med kjent forekomst av epilepsi.
- *Halvsøsken av hunder med epilepsi* kan ha inntil 2 kull etter fylte 3 år. Avlsrådet skal kontaktes før paring for å forhindre de pares med hund fra en familie med kjent forekomst av epilepsi.
- *Barnebarn av hunder som er mor eller far til hunder som har epilepsi*, kan brukes i avl i kombinasjon med hund fra familie hvor epilepsi ikke er kjent – etter kontakt med avlsrådet. Hverken tisper eller hannhund bør ha mer enn 3 kull.
- *Hannhundlisten*: Hannhunder som er nevnt i pkt 3.4, kulepunkt 4-7, kan stå på hannhundlisten dersom de oppfyller klubbens øvrige krav, men med en anmerkning om å ta kontakt med avlsrådet i god tid før en eventuell paring finner sted.

3.5 Andre helsekrav

- Hunder med under- eller overbitt skal ikke brukes i avl
- Hunder med kroniske eller tilbakevendende helseproblemer, som hudproblemer (inkludert øreproblemer), allergier, meningitt eller andre kroniske eller tilbakevendende sykdommer som påvirker hundens kliniske helse skal ikke brukes i avl (se også pkt 3 - Helse).

4 Innavlskoeffisient

Innavlskoeffisienten for en kombinasjon skal ikke overstige 6,25%, basert på en 5 generasjoner stamtavle (med 5 generasjoner menes valpen selv og 5 generasjoner bakover).

5 Alder

- Tisper skal være minst 24 måneder ved paringstidspunkt og bør få sitt første kull før fylte 6 år.
- Som hovedregel bør en tisper ikke pares etter fylte 8 år. Dersom en tisper pares etter fylte 8 år skal hun undersøkes av veterinær før paring. Tisper eldre enn 9 år skal ikke pares, jf. [NKK's Etiske grunnregler for avl og oppdrett](#).
- En hannhund skal ikke ha mer enn 1 kull før fylte 2 år.

6 Utstilling

Avlshunder skal være utstilt på offisiell utstilling godkjent av NKK, med minimum «very good». Det gis generell dispensasjon fra utstillingskravet for inntil to kull for hannhund og ett for tisper, forutsatt at «Attest fra veterinær for avlshunder som ikke har vært på utstilling» sendes klubben for godkjenning (se <https://buhund.no/avl-og-oppdrett/>). Hannhund kan stå på hannhundlista inntil den har hatt 2 kull. Hannhundeier må gi avlsrådet beskjed når hunden har paret to tisper slik at den kan strykes fra lista inntil den er utstilt med godkjent resultat. En hund uten godkjent utstillingsresultat kan kun pares med en hund som er utstilt med godkjent resultat.

7 Antall kull/avkom

- Tisper skal ikke ha mer enn 5 kull, jf. NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett. (Dette må sannsynligvis forandres til 4 kull når Mattilsynets nye forskrift om hundeavl blir vedtatt/endring av NKKs Etiske grunnregler for avl og oppdrett)
- *Ingen hund skal ha flere enn 45 avkom i løpet av sin levetid*
- *En hannhund skal ikke ha mer enn 30 avkom før fylte 4 år*

8 Informasjon til valpelisten

Oppdretter må være medlem av NBK. Fyll ut skjemaet «Informasjon om kullet», inkludert bilde av mor og far til kullet og send til avlsradet@buhundklubben.no. Link <http://www.buhund.no/index.php/valpeliste>

9 Informasjon til hannhundlisten

Hannhundeier må være medlem av NBK for å ha sin hund på hannhundlisten. Fyll ut skjema «informasjon til hannhundlisten», inkludert bilde og send til avlsradet@buhundklubben.no. Avlsrådet står fritt til å foreslå hannhunder også om hannhundeier ikke er medlem av NBK.

Oppdrettere er selv ansvarlig for å drive en forsvarlig avl og for det resultat som avlen frembringer.

Årsmøtet 22.03.25 vedtok å overlate til styret å avgjøre mindre justering av avlsreglene i tråd med det som vedtas gjennom NKKs avlsprogram for rasen. Slike små justeringer skal fremgå av styrets årsmelding påfølgende år.

Endringer i avlsreglene vedtatt på årsmøtet 22.03.25 er angitt i understreket kursiv.